

Puumalan seitsemäs: Lieviskäästä löytyi kalliomaalaus

Puumalassa on tehty jälleen uusi kalliomaalauslöytö. Lieviskään Vuorilammen lähistöllä ja Lötkkiön alueella sijaitsevasta kallioista, siirtolohkareen alta, on löytynyt naista esittävä hahmo.

Paikka on tavallisuudesta poikkeava, sillä yleensä maalaukset sijaitsevat veden äärellä. Lötkkiön nainen on kuitenkin maalattu paikkaan, jonka vieressä vettä ei ole ollut kivikaudellakaan.

- Ajankohtaa ei pysty määrittelemään korkeuden perusteella. Periaatteessa tämä on voitu maalata milloin vain, sanoo tutkimusarkeologi **Martti Koponen** Savonlinnan maakuntamuseosta.

Muodon perusteella on kuitenkin erittäin todennäköistä, että maalaus on kivikaudelta. Se tarkoittaa, että maalari on elänyt vähintään 3.500 vuotta sitten.

Puumalasta on löydetty kalliomaalauksia viime aikoina lähes kerran vuodessa. Lötkkiön löydöksen lisäksi Katosselällä odottaa yksi mahdollinen maalaus, jota ei ole vielä käyty tutkimaan.

Suomessa on noin sata kalliomaalauksia. Niistä kolmannes sijaitsee Etelä-Savossa, jonka selkeä "ykkönen" Puumala on tällä hetkellä. Puumalasta on löydetty nyt seitsemän maalauksia. Savonlinnassa ja Juvalla on molemmissa viisi.

Keihäs kädessä

-Maalaus muistuttaa hyvin paljon Astuvansalmen naista, jolla on kädessään kaareva keppi tai jousi. Tämä naishahmo pitää kädessään suoraa keihästä, atrainta, harppuunaa, keppiä mikä se sitten onkaan, arvioi Koponen punaisella maalattua naista tarkastellessaan.

Maalauksia tutkitaan jatkossa lähinnä siitä otettujen kuvien perusteella. Kuvia muokataan digitaalisesti, jotta niistä saadaan kaikki väripigmentit näkyviin. Hahmoa verrataan muihin maalaukslöytöihin.

Lötkkiön nainen on kärsinyt jonkin verran ajan hampaasta. Maalaus on himmeä, naisen toinen käsi on tuhoutunut ja päällä näkyy pisteitä. Jäkelän alta saattaa löytyä lisää maalauksia.

Maalaukset metsästysmagiaa

Kalliomaalauksissa kuvataan yleensä ihmisiä tai hirviä. Martti Koposen mukaan on tutkittu, että hirttimaalaukset liittyvät metsästys- ja pyyntionneeseen. Niillä on pyritty turvaamaan toisaalta hirtvikanta, toisaalta metsästysonni.

-Ihmishahmot ovat ilmeisesti shamaaneja. Tikku-ukot tai tikkuakat ovat koukkupolvisia ja -kätisiä, lähdössä matkalle tuonpuoleiseen, selvittää Martti Koponen pyyntiyhteiskunnan aikaisia aiheita.

Väriaine on punamultaa, johon on sekoitettu sideaineeksi todennäköisesti eläinrasvoja, virtsaa tai verta.

Digitaalisesti käsitellystä kuvasta vahvistuu punaisella värillä maalattu naishahmo, joka muistuttaa Astuvansalmen naista.

-Jännä juttu, että Suomen maalaukset on tehty punaisella värillä. Luulen, että olisi ollut mahdollista käyttää muitakin värejä, arvelee Koponen.

Hänen mukaansa muualla Euroopassa on käytetty useita eri värejä paljon suomalaisia vanhemmissakin maalauksissa.

Lieviskässä on toinenkin maalaus. Se on siitä erikoinen, että maalauksen värit muuttuvat kas-teltaessa.

-Esiin tulivat kirkaat värit ja aivan eri kuviot, sanoo Koponen, jonka mukaan se voi olla merkki päällekkäin tehdyistä eri-aikaisista maalauksista.

Pyhä paikka

Kalliomaalauksen löysi Tammissaareissa asuva **Pekka Vesterinen**. Koko ikänsä luonnossa paljon liikkunut Vesterinen oli sinä heinäkuuisena päivänä melomassa vaimonsa kanssa Lieviskään maisemissa.

-Melottiin Lötkkiönjoki ja saavuttiin kanootilla Karhukosken kämpälle, kertoo Vesterinen.

Pariskunta palasi autolle metsiä pitkin ja vanhana kilpasuunnistajana Pekka Vesterinen halusi kolta maastoa hieman tarkemmin. Hän osui sattumalta komealle kalliolle, joka kiinnitti huomiot putoamaisillaan olevine siirtolohkareineen ja lippoineen.

-Huomasin heti, että paikka on jotenkin erikoinen, pyhä. Se on seitaaminen kohde, jossa on varmasti ollut muinaisihmisille suurempia voimia. Paikka on

hyvinkin Ruokolahden kumma-kiven veroinen.

Kalliomaalauksiin aiemminkin tutustunut Vesterinen huomasi heti punaisia jälkiä nykyisen tulipaikan yläpuolella sekä varsinaisen maalauksen kallioseinä-mässä.

-Mielestäni se oli selvä tapaus, ihmishahmo. En vain ollut varma, oliko tämä yksi monista Puumalan jo löydettyistä maalauksista.

Hän muisteli suomalaisia kalliomaalauksiantuntijoita ja mieleen tuli muutama. **Pekka Kivikkäälle** lähti viesti, jonka jälkeen miehet ovat useaan kertaan keskustelleet maalauksesta. Kivikäs kävi muutama viikko sitten itsekin paikalla ja totesi, että maalaus näyttäisi olevan aito.

Pekka Vesterinen ei ihmettele, vaikka muinaisia kuvia löytyisi lähistöltä lisää.

-Muutaman kilometrin säteellä on muitakin isoja lohkareita ja kalliolippoja, joissa on pystynyt pitämään tulta. Ihmisen taipumukset eivät ole kadonneet mihinkään. En ihmettele, että nykyihmisetkin ovat pitäneet tulta samalla paikalla kuin joku muu kauan aikaa sitten, sanoo Vesterinen.

Kalliomaalauslöytö tuntui Vesterisistä hienolta.

-Tajusin välähdyksenomaisesti, että tässä on kosketuspinta muinaisuuteen. Meni tuhansia vuosia, enkuin ihminen ymmärsi katsoa ja nähdä maalauksen seuraavan kerran, miettii Pekka Vesterinen.

MV

Kalliomaalauspaikka on lieviskäläisille tuttu. Siirtolohkareen alla on juotu monet kahvit. Eino-Veikko Valtosen mukaan paikka sijaitsee Lötkkiön alueella.

Lohkare sijaitsee kalliolipalla. Kiven juurella on nuotio ja halkoja, joten kolo lienee ollut ihmisten suosiossa vuosituhansien ajan.

Maalaus on ollut kiven alla säilytysuojassa.

Tutkimusarkeologi Martti Koponen tutustui maalaukseen maanantaina.

Kuutinvuorella ihminen ja eläin

Kuutinvuorelta löytyneestä kalliomaalauksesta on hahmotettu ihmisen ja eläimen muotoja. Kalliomaalauksiantuntija **Pekka Kivikäs** kertoo, että maalaus on erittäin tuhoutunut ja tutkimukset on tehty kuvien perusteella. Maalauksesta tulisi

hänen mukaansa ottaa kuitenkin uudet kuvat paremmalla kalustolla.

-Museovirasto ei ole vielä sanonut virallista kantaansa, mutta Kuutinvuoren hahmoja pidetään jäänteinä oikeista maalauksista, Kivikäs toteaa.